

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 59/14

Luksemburg, 10 kwietnia 2014 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawach połączonych C-58/13 i C-59/13
Angelo Alberto Torresi i Pierfrancesco Torresi / Consiglio dell'Ordine degli
Avvocati di Macerata

Zdaniem rzecznika generalnego Nilsa Wahla sama okoliczność, że obywatel decyduje się uzyskać tytuł zawodowy prawnika w innym państwie członkowskim w celu odniesienia pożytku z korzystniejszych przepisów, nie stanowi nadużycia prawa

Praktyka odmawiania swoim obywatelom, którzy uzyskali tytuł w innym kraju członkowskim, wpisu do specjalnej sekcji listy adwokatów przeznaczanej dla prawników, którzy zdobyli kwalifikacje za granicą, zakłóca prawidłowe funkcjonowanie systemu ustanowionego dyrektywą i podważa jej cele

Obywatele włoscy Angelo Alberto Torresi i Pierfrancesco Torresi uzyskali uniwersyteckie dyplomy ukończenia studiów prawniczych (*Licenciado en Derecho*) w Hiszpanii. Umożliwiło im to uzyskanie wpisu w charakterze „*abogado ejerciente*” w izbie adwokackiej w Santa Cruz na Tenerife. Parę miesięcy później zwrócili się do rady adwokackiej w Maceracie, Włochy, o wpis do specjalnej sekcji listy adwokatów przeznaczanej dla prawników, którzy uzyskali kwalifikacje za granicą. Podstawą ich wniosków był włoski akt prawny¹ wdrażający dyrektywę o wykonywaniu zawodu prawnika², która zezwala prawnikom na to, by wykonywali w innym państwie członkowskim swoją działalność, posługując się tytułem uzyskanym w państwie pochodzenia.

Ponieważ rada adwokacka nie podjęła decyzji w przepisany terminie, A. Torresi i P. Torresi złożyli zażalenia do Consiglio Nazionale Forense (CNF) (krajowej rady adwokackiej), która zwróciła się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy dyrektywa zabrania państwom członkowskim odmawiania, z powodu nadużycia prawa, wpisania na listę adwokatów, do specjalnej sekcji przeznaczanej dla prawników, którzy uzyskali kwalifikacje za granicą, obywateli tego państwa członkowskiego, którzy wkrótce po uzyskaniu tytułu zawodowego w innym państwie członkowskim powracają do państwa członkowskiego swego pochodzenia.

W przedstawionej dzisiaj opinii rzecznik generalny Nils Wahl najpierw wyjaśnił, dlaczego Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do rozpatrzenia omawianej sprawy, która została przedłożona przez CNF. Mimo że w skład CNF wchodzi prawnicy, a organ ten rozstrzyga o wnioskach prawników ubiegających się o wpis na listę adwokatów, może on jednak zostać uznany za wystarczająco niezawisły i bezstronny ze względu na istnienie pewnych gwarancji proceduralnych. W rezultacie CNF spełnia te same kryteria co krajowe sądy i tym samym może kierować do Trybunału Sprawiedliwości wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w kwestiach dotyczących prawa Unii Europejskiej.

Co się tyczy istoty sprawy, rzecznik generalny N. Wahl zauważył, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem podmioty nie mogą powoływać się na normy prawa Unii w celach nieuczciwych lub stanowiących nadużycie. Stwierdzenie nadużycia wymaga zaistnienia ogółu **obiektywnych okoliczności** (pomimo formalnego poszanowania przesłanek przewidzianych w uregulowaniach Unii cel realizowany przez te uregulowania nie został osiągnięty) i wystąpienia **subiektywnego**

¹ Dekret ustawodawczy nr 96 z dnia 2 lutego 2001 r. Aby wykonywać zawód prawnika we Włoszech, posługując się tytułem uzyskanym w kraju pochodzenia, obywatele państw członkowskich muszą złożyć w okręgu, w którym mają stałe miejsce zamieszkania lub prowadzenia działalności zawodowej, wniosek o wpis do specjalnej sekcji listy adwokatów przeznaczanej dla prawników, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe poza Włochami.

² Dyrektywa 98/5/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. mająca na celu ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w państwie członkowskim innym niż państwo uzyskania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 77, s. 36).

elementu (zamiar wykorzystania przepisów Unii do osiągnięcia korzyści w drodze sztucznego stworzenia warunków ustanowionych do jej uzyskania)³. Do sądu krajowego należy ustalenie istnienia tych dwóch elementów zgodnie z przepisami prawa krajowego, o ile nie naruszy to skuteczności prawa Unii.

W tym kontekście rzecznik generalny przypominał, że celem dyrektywy jest ułatwienie stałego wykonywania zawodu prawnika w państwie członkowskim innym niż to, w którym zostały zdobyte kwalifikacje zawodowe. Przysługujące obywatelom państw członkowskich prawo wyboru państwa członkowskiego, w którym chcą oni uzyskać tytuł zawodowy, jest nieodłącznym elementem wykonywania w ramach jednolitego rynku podstawowych swobód gwarantowanych w traktatach Unii Europejskiej.

Dyrektywa w pełni zharmonizowała warunki wstępne korzystania z tego prawa. Przedstawienie właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego (w tym przypadku Włoch) zaświadczenia o wpisie na listę adwokatów państwa członkowskiego pochodzenia (w tym przypadku Hiszpanii) jest *jedynym warunkiem* wymagającym do dokonania rejestracji w przyjmującym państwie członkowskim, pozwalającej danej osobie na praktykę w tym państwie z użyciem tytułu zawodowego uzyskanego w kraju pochodzenia. Jest nieistotne na mocy dyrektywy, że prawnik jest obywatelem przyjmującego państwa członkowskiego. Prawodawca Unii nie zamierzał bowiem umożliwić państwom członkowskim dopuszczania się odwrotnej dyskryminacji poprzez odebranie swoim obywatelom praw przewidzianych w tej dyrektywie.

Ponadto Trybunał stwierdził także, że dyrektywa nie pozwala na to, aby rejestracja prawnika w przyjmującym państwie członkowskim była uzależniona od spełnienia innych warunków (takich jak przeprowadzenie rozmowy w celu ustalenia znajomości języków lub obowiązek ukończenia pewnego okresu praktyki lub działalności w zawodzie prawnika w państwie członkowskim pochodzenia). Skoro nie jest wymagane uprzednie doświadczenie zawodowe, aby wykonywać zawód na przykład „*abogado*” w Hiszpanii, nie ma powodu, dla którego takie doświadczenie miałyby być wymagane, aby posługując się tym samym tytułem zawodowym („*abogado*”), wykonywać zawód w innym państwie członkowskim.

W tym względzie nie może mieć znaczenia to, że prawnik zamierza odnieść pożytek z korzystniejszych przepisów za granicą lub że jego wniosek o rejestrację został złożony wkrótce po uzyskaniu tytułu zawodowego za granicą.

W rezultacie rzecznik generalny jest zdania, że **praktyka taka jak omawiana praktyka włoska może zakłócać w tym państwie członkowskim prawidłowe funkcjonowanie systemu ustanowionego dyrektywą, a tym samym istotnie podważać jej cele.**

Jednakże rzecznik generalny podkreślił, że jeśli władze przyjmującego państwa członkowskiego w konkretnym przypadku podejrzewają nieuczciwe zachowanie i po dokładniejszym zbadaniu ustalą, że spełnione są zarówno obiektywne, jak i subiektywne przesłanki zaistnienia nadużycia, są one uprawnione do oddalenia wniosku z powodu nadużycia prawa. W tych szczególnych przypadkach dyrektywa przewiduje także możliwość zwrócenia się o współpracę do organów państwa członkowskiego, w którym został uzyskany tytuł.

Z tego względu rzecznik generalny doszedł do wniosku, że **dyrektywa o wykonywaniu zawodu prawnika zabrania praktyki odmawiania, z powodu nadużycia prawa, wpisu na listę adwokatów, do specjalnej sekcji przeznaczanej dla prawników, którzy uzyskali kwalifikacje za granicą, obywateli tego państwa członkowskiego, którzy wkrótce po uzyskaniu tytułu zawodowego w innym państwie członkowskim wracają do państwa członkowskiego pochodzenia.**

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji

³ Zobacz wyrok Trybunału z dnia 21 lutego 2006 r. w sprawie [C-255/02](#) Halifax i in.

rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106